

Geometrie, vyložená novým způsobem za pomoci nedělitelných spojitého.
autorem které je

bratr Bonaventura Cavalieri z Milána

přeložil RNDr. Karel Vašíček

ji věnuje

Johannu Ciampoli

Geometria

indivisibilibus

continuorum

noua quadam ratione promota.

Authore

F. Bonaventura Cavalierio Mediolana.

Věnování

Nejproslulejšímu a velectěnému

panu Ioanu Ciampoli,

mému respektovanému pánovi

Spravedlivost by požadovala, ó nejproslulejší veliteli, abych, získáme-li natolik mnoho dobrodiní od Tvého vynikající a nemající mezi sebou rovného filantropie, já Ti odpověděl tím nebo jiným projevem vděčnosti. Ty, možná, se podivuješ, vznešený muži, že můj vděk Tobě se snažím vyjádřit geometrickými nákresy (stejně jako Egypťané vyjadřovali své pocity hieroglyfickými znaky). Ale proč ne? Copak Aristippos, když přistál u rhodského břehu, neobjevil, že takové náčrtky svědčí o moudrosti obyvatel, jako úctyhodné stopy lidí? Tak proč je nesprávné moje řešení vyjádřit vděčnost Tobě geometrickými náčrtky (ano, to, co bude sloužit jako symboly mé otrocké povinnosti ve vztahu k Tobě?) Jeli-kož, vyjadřujíc se podle závěti naší matky Elokvencie (Ἐλοκвенции, Rétorika. S. L. já chci nade vše také být vděčný a zdát se takový; proto jsem považoval za správné zvěčnit Tvé jméno v těchto geometrických spekulacích, byť ty také nejsou dopracovány, jaksepatří. Ale jak řekl Perseus: Satira I, verše 2-3. S.L.

“Kdopak z nich bude číst?” - zeptal ses mě. - “Herkulesem

“Zapřísahám se, že nikdo!” - “Nikdo?” - “Anebo nikdo, nebo dva!”

“Ubohý hanebný úděl!” Pročpak?”

Protože geometrické úvahy oplývají na každém kroku četnými těžkostmi; bez ohledu na to, jak byly léčivé pro rozum, duše lidí se jich obvykle všemožně straní, skutečně hořkých léků.

Ale pouze pokud byste je, vážený pane, přečetl, neboť pro mě ty jediný se nacházíš nad celým lidstvem, jako jeden jediný posluchač Platón pro nějakého Antimacha, deklamujícího mu svoji nesnadno pochopitelnou poému. Rozzářený vyšším světlem ve všech druzích věd, Ty jsi ve všech dosáhl encyklopedických znalostí, což je jako osud dáno nemnohým. Ty výborně víš, jak velkou hodnotu má geometrie pro studujících ušlechtilého umění, té geometrie, kterou nejvýmluvnější Fillon nazval vůdcem a matkou všech ostatních věd. Ze stejné příčiny také velký organizátor Akademie uzavřel přístup do stěn gymnázia nez-
najícímu geometrie. Když se jej zeptali na hodnotu delfské úlohy, odpověděl, že Apollonius klade za vinu Řekům jejich pohrdání geometrií. Více než to, on vytýkal Eudoxovi, Archytovi a Menechmovi to, že při řešení této úlohy použili

mechanické metody; hovořil, že při takovém přístupu hyne a propadá zkáze a hyne cennost geometrie, kterou také hledáte něco pro čisté vědění. Nakonec, on přece zasypal geometrii takovými pochvalami, že došel dokonce k potvrzení, že Bůh se neustále zabývá geometrií.

To, co je zde vyloženo, se vztahuje k obtížnějším z množství geometrických rozborů, tím více, že po této cestě, kterou jsem si zvolil, abych k nim přišel, nakolik vím, že ještě nekráčela noha ani jednoho člověka. Ty se přesvědčíš, že zde jakoby se objevil nový pavouk spojitého, tkoucí geometrii, pokud se nemýlim, mimořádným až dosud způsobem: namísto vláken pavučiny má nedělitelné. Já považuji za povinnost přinést Tobě jako dar tento objev, nakolik to je, byť i nepatrně, ale nové, Tobě, jako muži, který předčil matematické vědy natolik, nakolik také všechny ostatní.

Neopovrhuj, nejproslulejší hlavo, tímto skromným dílem vděčné a oddané duše, ale pokračuj napříště blahosklonně v pomoci také mně a mé vědecké práci, která natolik postoupila vpřed pod Tvou nejmilostivější ochranou, a já budu neustále prosit všemohoucího Boha, aby nakolik je možné dále Tebe uchovával nedotknutým a šťastným ku prospěchu všech příznivců nejušlechtilejších věd.